

Neumann Társaság

2023

Neumann 120

Emlékév Neumann János
születésének 120. évfordulója
alkalmából

Neumann János emlékezete

(Budapest, 1903. december 28. – Washington, 1957. február 8.)

Társaságunk 1968 óta viseli nevét.

2017-ben a BME-vel közösen Neumann professzori címet alapítottunk, melyet Nobel, Ábel és Leibniz díjas tudósok fogadtak el, s amelyet első alkalommal Lovász László kapott meg.

Informatikatörténeti tevékenységünkben folyamatos névadónk iránti tisztelet kifejezése

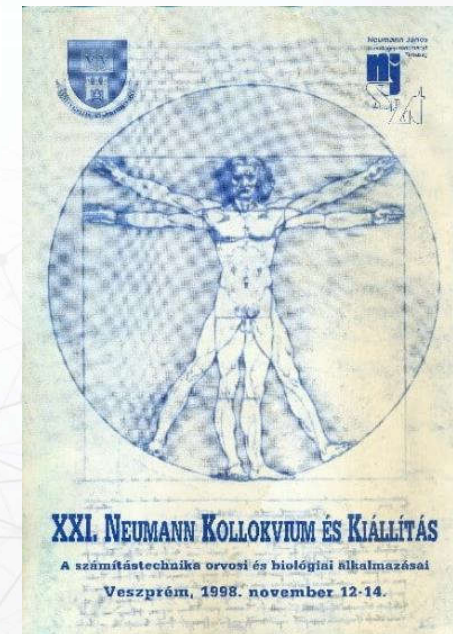
- Neumann szoba eredeti iratokkal az Informatika Történeti Kiállításon
- Neumann 100 megünneplése
- Kiadványok, kutatás, publikációk Neumann kapcsán társaságunknál
- Folyamatos kapcsolattartás a nevét viselő intézményekkel
- Évente koszorúzás és megemlékezés V. kerületi szülőházánál

Neumann Kollokviumok

- Kalmár László vezetésével 1970-ben megalakult a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Csongrád megyei szervezete
- Első nagy rendezvénye a “Számítástechnikai és kibernetikai módszerek alkalmazása az orvostudományban és biológiában” kollokvium volt,
- Amit évente megrendeztek, s Neumann Kollokviumnak neveztek el
- 1973-ban megalakult Orvos-biológiai Szakosztály lett a szervezője
- Ez a konferencia sorozat adta sokáig az új szakma fejlődésének gerincét.
- 1998-ban megújult (logó, Veszprém)

Neumann Társaság

ITF tárlat és tanulmány az egészségügyi informatikáról

Havass Miklós – Simon Pál –
Talyigás Judit

Arcképek a magyar
egészségügyi informatika
történetéből

Patchwork a magyar
egészségügyi informatika
történetének meghatározó
szereplőiről

The image shows a presentation slide with a dark blue background. On the left is a white box containing a blue Rod of Asclepius symbol. To its right is the text: "1959-2022 Arcképek a magyar egészségügyi informatika történetéből". Below this is a paragraph of text starting with "Aszklepiosz a gyógyítás görög istene...". At the bottom left of the slide is a list of professions: "Háttér", "Orvos", "Matematikus", "Biológus", "Mérnök", "Fizikus", "Külkereskedő". To the right of the slide is a timeline diagram with a horizontal axis from 0 to 10. Various names are placed above the axis, connected to it by vertical lines. The names include: "Kovács István", "Kovács István", "Kovács István", "Kovács István", "Kovács István", "Kovács István", "Kovács István", "Kovács István", "Kovács István", "Kovács István".

Idővonal
[Orvos-informatikus timeline - ITF, NJSZT Informatikatörténeti Fórum](#)

Az emlékév védnöki testülete

akik tekintélyükkel támogatják a színvonalas megemlékezést

Marina von Neumann Whitman, University of Michigan

Csányi Péter, OTP Bank Nyrt

Fülöp Tamás, Neumann János Egyetem

Havass Miklós, Neumann Társaság

Jászai Gellért, 4iG

Kovács Levente, Óbudai Egyetem

Laczkovich Miklós, MTA Matematikai Tudományok Osztálya

Lezsák Sándor, Hungarikum Liget

Menyhárt Erika, BMSZC Neumann János Informatikai Technikum

Pálfy Péter Pál, Bolyai János Matematikai Társulat

Szabó Gábor, Szegedi Tudományegyetem

Szentgyörgyvölgyi Péter, Belváros-Lipótváros Önkormányzata

Szalay Imre, Neumann Társaság

Beck György, Neumann Társaság

Neumann 120 elindult

- Január 18: Sajtó tájékoztató, koszorúzás, konferencia – Óbudai Egyetem
- Február 8: Koszorúzás a szülőházánál
- Neumann Egyetem, Kecskemét bekapcsolódása
- Jelentős sajtó visszhang: közel 100 közlemény
- Neumann lányának üzenete

Neumann életművét bemutató kiállítás

- Neumann milió kiállítás és a életműről szóló vándorkiállítás premierje a **Fasori Gimnáziumban**
- március 27.
- Kroó Norbert, Erzsébetváros

2023 Neumann-émlékév

Neumann János és a modern világ Budapesten született

NEUMANN, A GYEREKZSÉNI

Vannak, akik szerint a modern világ Budapesten született: hiszen az atomfizika, rakédatéchnika, Informatika nagy tudásai szétáradólag kibújtak egymástól gyerekkorukat a 20. század első harmadában. Közülük is kiemelkedik Neumann János, aki 1903. december 28-án született – szülőháza a mai Bajcsy-Zsilinszky út 62-es szám alatt található.

Módos és rendkívül művelt szülői családból származott. Édesapja **Neumann Miksa** először bankár volt, aki I. Ferenc királytól esemes – bárni – rangot kapott és feleslegre a margittai előnevet. A családi emlékek szerint a név Neumann János edesanyján, **Kann Margit**ra és az őt jelképező margaritára utalt. Jancsinak – mert így hívták gyerekkorában – két testvére volt, Mihály és Miklós. Neve szeretetben röhögtek föl, hímásukra a Neumann-villa **Bóth Miksa** által készített óvófogata is emlékeztet: János a kakas, Mihály a nyúl és Miklós a macska.

A családi m. Lőrénz említi, hogy az ebédasztalnál nem voltak etikai a nagyhírű tudós vendégek – a családtagok pedig olykor agóréval viccelődtek egymással. Az elemi iskoláiban még megismerkedett „szemképzés” feladatjával a **Fasori Evangélikus Gimnáziumban** is, ahol János Rácz László tanítványa lett. Az 8 tanítványa volt **Wigner Jenő**, a későbbi Nobel-díjas fizikus is – és a befolyásos szociológus, komáromi tanácsostól közelebbi akadémiai tanácsosként is közgazdász. Harsányi János is. Rácz szerint Neumann az első gimnáziumi osztály elvégzése után készült az érettségire, ezért a későbbiekben külön foglalkozott vele, legyen.

Neumann János zakkozott, de jó humorú és szellemesen fogalmazó, ragyogóan okos karriert volt, melyből példaként is lehetett is tanácsok. A középiskola után Budapesten matematikát, kísérleti fizikát és kémiai, Berlinben fizikát, matematikát, fizikát és kémiai tanult. **Az alapvetően matematikai érdeklődésű fiatal ember edesapja kérésére egy polgári életben is „hasznos” végzettségként a diplomát is szerzett Zürichben, de Budapesten matematikából doktorált.**

A második világháborúig még többször tartózkodott Budapesten, magyar volt mindkét felesége: **Kövesi Marietta**, akivel közös gyermekük született: **Marina** (a későbbi híres közgazdász és **Miklós** ének tanácsadója, **Marina von Neumann-Whitman**) és **Dán Klára**, aki később a világ egyik első programozójaként volt szellemi partnere férjének az első számítógépek világában.

Neumann János követte a magyar tudomány fejlődését – és már életében büszkének voltak rá a magyar tudósok is. De a zsidóüldözések, a második világháború, majd a hidegháború idején ő már választott hazájában, az Egyesült Államokban vált a tudományos körökben **kiválóságává**.

„Csak egyetlen lángosra szürettél itt, Neumann János!”
Wigner Jenő

„Névteljes korában már abszolútan a differenciál- és integrálszámítást!”
Czifra Endre

„Főúr Lipót és Urány: Rudolf matematikus (fizikus professzorok is többször magán- tanácsosok voltak) mellett az őt tanácsadóként is voltak, mint Károlyi György, Kosztolányi Dezso vagy Max Reinhardt, a híres színház rendező.”
Czifra Endre

„A gimnáziumban semmi érettség nem volt, hanem az egész. De talán azért is szerettem annyira tartani a kovácsot. Nagyon szerettem az anyját, vele minden megbeszéltem, mindenhova visztem semmit. A közös munkáskorokban is azok anyjára volt rá, hogy ne nézzenek rá gúnyosan.”
Wigner Jenő

„...J. ha kemény küzdőéletet kellett szenvednie, arohól magyar nyelvű munkák tartották. Féltem, hogy feladná az anyanyelvét, hogy feladja a magyar nyelvét, ezért amikor elvándorolt az Egyesült Államokba, mindent felhagyott.”
Pálffy Erzsébet

Neumann János Számítógéptudományi Társaság
www.nj20.hu | www.neumann20.hu

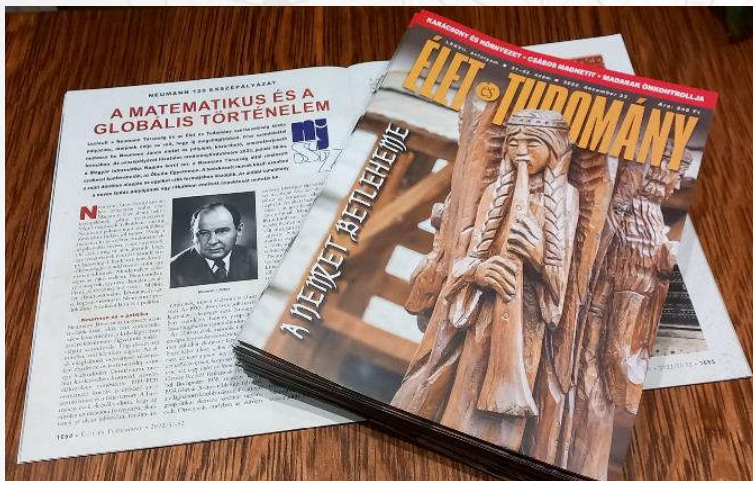
 /nj20 @nj20 /nj20

A Neumann 120 emlékév szakmai partnerei

ITBUSINESS

Alkotói pályázatok - lezártak

- **Neumann esszépályázat** az **Élet és Tudománnyal**
  - 1 díjazott, 1 dicséret
  - 2022 karácsonyi számban győztes írás megjelent
- **„Neumann János és a jövő”** novella pályázat a **Galaktika** magazinnal
  - hatalmas érdeklődés
  - 3 díjazott, sok dicséret
  - Budapesti Tavaszi Fesztiválon felolvasó est

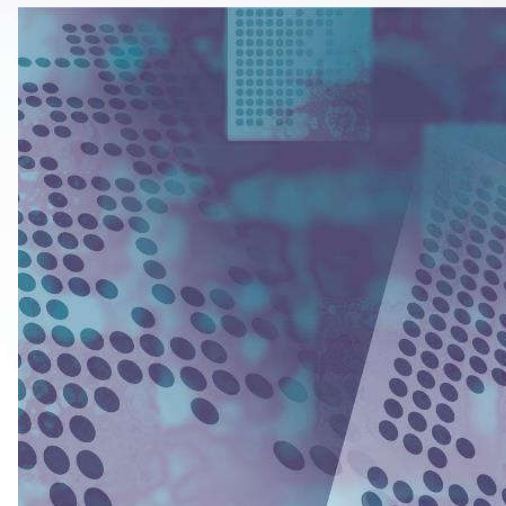

Zajló Alkotói pályázatok

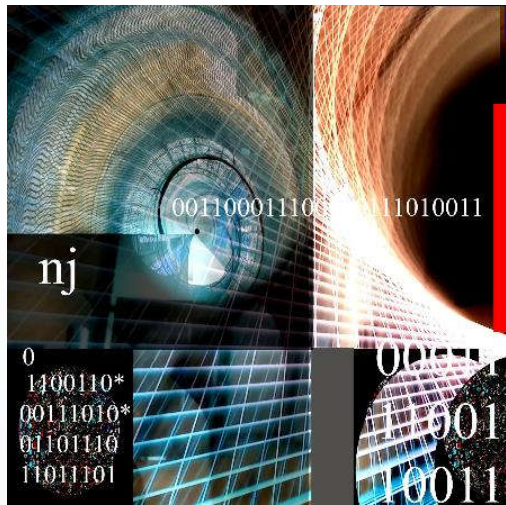
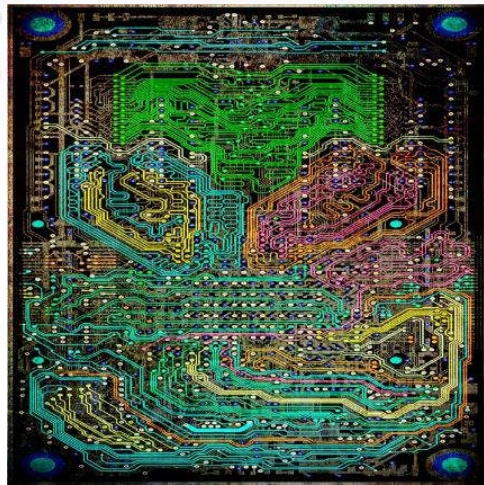
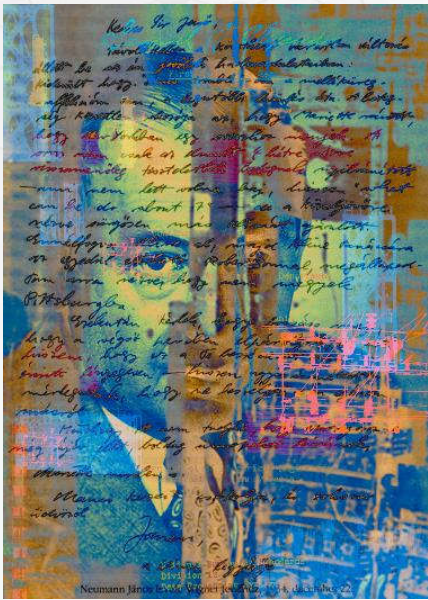
- „**Hommage à Neumann**” képzőművészeti pályázat a Magyar Elektrográfiai Társasággal, művészek, kurátorok zsűrizésével
  - 150 mű zsűrizése folyik
  - Kiállítások: **Szekszárd, Városháza Park, FUGA, A22, Agora-Szeged, Eger**
- Képzőművészeti **ifjúsági pályázat** a Deák17 Ifjúsági Galériával, zsűrizésével
  - Határidő: április 15.
  - Kiállítás a galériában év végén

Neumann Társaság

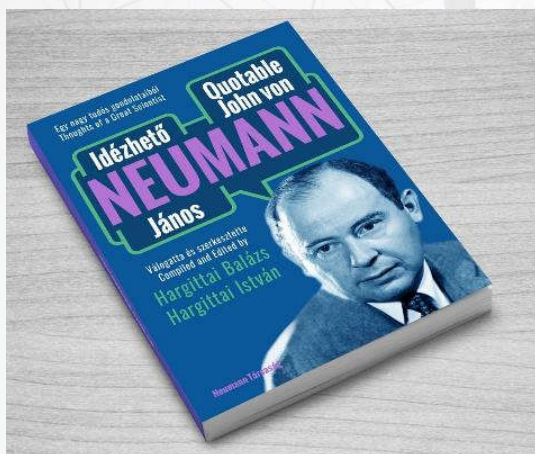
Kelecsényi Csilla Hommage á Neumann, 6b, 2021.
digitális print, 100x70 cm

Saját kiadások – vásárlás segít

Neumann Társaság

- Idézhető Neumann – kétnyelvű album
Hargittai Balázs és Hargittai István munkája
NJSZT/Libri kiadás
Mevásárolható, megrendelhető a Neumann Társaságnál
Megrendelés:
<https://njszt.hu/idezheto-neumann-album> Február

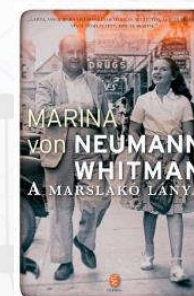
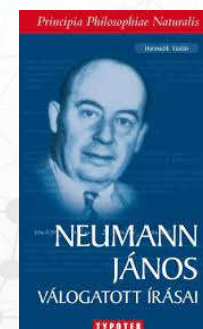
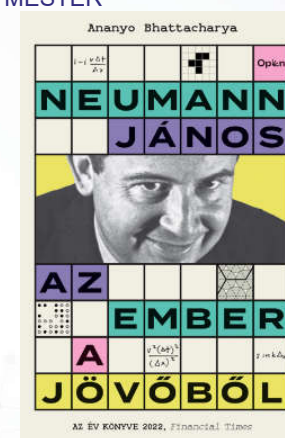
- Tematikus szám – 2023 május

További kiadványok

- Csízy László: Programozott grafikák **művészalbum**
Kiállítás megnyitó: március 11. Szeged, Agora
- Ananyo Bhattacharya nagy sikerű **életrajzi könyvének** magyar kiadása, Open Books Kiadó
  - Bemutatók a szerzővel:
    - 2023. március 9. – Kecskemét
    - 2023, március 10. Budapest
- Még kapható Wisinger István Neumann életrajza és Marina von Neumann visszaemlékezése
- Várható Neumann **válogatott írások** könyvének újrakiadása – Typotext

Csízy László: NJ MESTER
2022, 70X70 CM

Neumann Társaság

Várható programok

- **IOI 2023** Nemzetközi Informatikai Diákolimpia, Szeged – augusztus 28. - szeptember 4.
- Interdiszciplináris **Tudományos konferencia** a Magyar Tudományos Akadémián – szeptember 14.
- **Emlékfűtetés és minikonferencia** Balatonfüreden – május 26.
- **Neumann Professzori Díj** átadás a BMGE-n - június 3.
- **MNB-émlékérem** – júliusi megjelenés
- Lakitelki **Hungarikum Ligetben előadás**

Az emlékév kommunikációja

- Különös figyelmet fordítunk a **Neumann-életmű** megjelenítésére a **médiában**, közösségi médiában
- Célunk, hogy a magyar tudomány e kiválóságának hazai és nemzetközi ismertsége növekedjék, a **nemzeti büszkeség** közkeletű része legyen
- www.neumann120.hu
  - Ezen a honlapon összegyűjtjük Neumann Jánosról szóló publikációkat, fotókat, grafikákat. **Tegyük teljessé!**
  - Folyamatosan itt lesznek a meghívók az elkövetkező eseményekről

Szívesen fogadjuk a **csatlakozókat,**
pályázókat, eseményszervezőket

Neumann Társaság

Neumann János Számítógéptudományi
Társaság

1054 Budapest, Báthory utca 16.

e-mail: neumann120@njszt.hu

honlapjaink: www.njszt.hu,

www.neumann120.hu

